

Dosarul nr.2ra-1544/20

Prima instanță - Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. : M. Bușuleac)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Cahul (jud. : IR. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

DECIZIE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență :

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Filincova,

judecătorii – Galina Stratulat, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Așci Svetlana, reprezentată de avocatul Ignat Dumitru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Așci Svetlana, împotriva Primăriei satului Doina, raionul Cahul, Agenția Servicii Publice departamentul Înregistrare și evidență a Populației, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, Serviciul Stării Civile Cahul, intervenienți accesorii Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul, Svetlana Așci și Snejana Chirilenco privind constatarea faptului cu valoare juridică și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2020 prin care s-a admis apelul declarat de Instituția medico-sanitară publică Spitalul Raional Cahul, s-a casat parțial hotărârea Judecătoria Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019 în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică,

c o n s t a t ă :

La 24 aprilie 2018, Așci Svetlana s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Doina, mun. Cahul, Agenția Servicii Publice, Departamentul Înregistrare și Evidență a Populației, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, Serviciul Stării Civile Cahul privind constatarea faptului cu valoare juridică.

În motivare a reiterat că, în luna iunie a anului 2017, a apărut necesitatea de a își perfecta documentele de identitate.

Adresându-se la secția de pașapoarte, i s-a solicitat să prezinte certificatul de naștere a copilului XXX, născută la XXX, însă XXX a explicat că nu este mama acestui copilul, iar în certificatul de naștere a copilului este indicat greșit în rubrica „mamă” – XXX cu codul numeric personal XXX.

A făcut rost de certificatul de naștere solicitat și a plecat peste hotarele țării la muncă, iar pentru a clarifica situația a întocmit o procură prin care a împuternicit-o pe Doina Orlova, să întreprindă diverse acțiuni din numele său.

Conform răspunsului IMSP Spitalul Regional Cahul, rezultă că din arhiva spitalului au fost ridicate registrul de înregistrare a nașterilor în staționar nr.010/e și fișa nou-născutului formular 097/e nr.1548, în ambele documente medicale figurează pacienta XXX XXX, anul nașterii XXX, domiciliată în XX, str. XXX, care a născut pe data de XXX, la orele 17:10 un făt viu matur, de sex feminin, cu greutatea XXX, lungimea XXX cm.

Prin răspunsul Consiliul comunei Doina, a indicat că conform legislației actele de stare civilă sunt îndeplinite de către secretarul consiliului local, iar actele de stare civilă îndeplinite de comuna Doina se transmit stării civile Cahul, iar Primăria Doina nu dispunea de careva acte de naștere referitor la XXX XXX, născută la XXX.

La adresarea către Agenția Servicii Publice a RM, Departamentul înregistrare și Evidență a Populației, a răspuns, că: în fondul arhivistic al Serviciului Stare civilă Cahul se păstrează actul de naștere înregistrat de Primăria Doina pe numele XXX XXX, născută la XXX, unde figurează ca completată doar rubrica „mama” și anume XXX, născută la XXX, cu domiciliul în XXX, raionul XXX

Actul de naștere respectiv a fost înregistrat în baza certificatului medical constatator al nașterii eliberat de Centrul Perinatologic Cahul la 27 ianuarie 2006, în care este indicat că mama copilului XXX este anume XX XXX XXX, născută la XXX, cu domiciliul XXX, raionul XXX, astfel datele cu privire la mama copilului înscrise în documentul respectiv coincid totalmente cu datele de identificare a XXX XXX

Astfel, a fost stabilit că actul de naștere întocmit pe numele XXX, în care rubrica „mama” figurează XXX, fiind înregistrat de Primăria Doina, r-ul Cahul, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare la momentul întocmirii actului dat.

Ca urmare, s-a adresat cu o cerere prealabilă către Agenția Servicii Publice a RM, Departamentul înregistrare și Evidență a Populației prin care a solicitat să fie exclusă din actul de naștere înregistrat de Primăria Doina pe numele XXX, născută la XXX din rubrica „mama” – XXX, născută la XXX cu domiciliul sat. Pelinei, raionul Cahul, până la adresare în judecată situația nu s-a schimbat, iar măsurile întreprinse pentru a afla locul de trai a copilului cât și mama biologică nu au dat nici un rezultat.

Reclamanta a solicitat de a fi constatat faptul că XXXX, c/p XXX, născută la XXX în UTA Găgăuzia, sat. XXX, nu este mama copilului XXX, născută la XXX, c/p XXX, de a exclude datele lui XXX din actul de naștere a lui XXX și a obliga Agenția Servicii Publice de a radia această informație din baza de date.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019, acțiunea depusă de către XXX s-a admis.

S-a constatat că XXX, nu este mama copilului XXX născută la XXX.

S-a exclus din actul de naștere nr. 20 din 1 decembrie 2006, înregistrat de Primăria com. Doina, raionul Cahul, pe numele XXX, născută la XXX, înscrierea din rubrica „mama” pe XXX, născută la XXX și datele ei personale.

S-a obligat Agenția Servicii Publice de a radia informația cu privire la faptul că XXX, născută la XXX, este mama copilului XXX născută la XXX.

S-a încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică Spital Raional Cahul, în beneficiul Svetlanei Așci suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică,

100 lei cu titlu de taxa de stat și 9600 lei cu titlu cheltuieli pentru expertiză, în total 13 700 (treisprezece mii șapte sute lei).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 24 ianuarie 2020, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii instanței de fond în partea încasării cheltuielilor de judecată în mărime de 13700 lei.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2020, s-a admis cererea de apel declarată de către Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul.

S-a casat hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019, în partea încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică -Spitalul Raional Cahul, a cheltuielilor de judecată în sumă de 13700 lei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care:

S-a respins cerința privind încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, în beneficiul Svetlanei Așci, a cheltuielilor de judecată în sumă de 13700 lei.

În rest, hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019, s-a menținut.

La 03 septembrie 2020, Așci Svetlana, reprezentată de avocatul Ignat Dumitru, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019.

În motivare a invocat că, concluzia instanței de apel privind respingerea cerinței de încasare a cheltuielilor de judecată este greșită.

Examinând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, instanța de apel a reținut că soluția primei instanțe este corectă și ca urmare urma să mențină hotărârea și în partea încasării cheltuielilor de judecată pe care reclamanta le-a suportat pentru a stabili faptul că ea nu este mama copilului Așci Cristina.

Recurentul a indicat că, prima instanță corect a concluzionat că, cheltuielile de judecată urmează a fi încasate din contul Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța reține că, Curtea de Apel Cahul a pronunțat dispozitivul deciziei la 22 iulie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 03 septembrie 2020, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 25 septembrie 2020, instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat, potrivit avizelor de recepție (f. d. 10-16).

La 28 octombrie 2020, Agenția Servicii Publice a depus referință menționând că lasă la discreția instanței emiterea soluției ținând cont de cerințele acțiunii și materialele dosarului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2020 recursul declarat de Așci Svetlana, reprezentată de avocatul Ignat Dumitru, a fost considerat admisibil.

Potrivit art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În temeiul art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe prin care a încasat cheltuielile de judecată de la Instituția Medico-Sanitară Publică -Spitalul Raional Cahul din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Analizând materialele dosarului, instanța de recurs retine următoarele:

Din actele cauzei civile s-a stabilit că, Așci Svetlana s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune prin care a solicitat constatarea faptului că, XXX, născută la XXX în UTA Găgăuzia, sat. XXX, nu este mama copilului XXX, născută la XXX, de a exclude datele lui XXX din actul de naștere a lui XXX și a obliga Agenția Servicii Publice de a radia această informație din baza de date și compensarea cheltuielilor de judecată.

În urma examinării cauzei, Judecătoria Cahul, sediul Central prin hotărârea din 31 decembrie 2019, a admis acțiunea depusă de XXX, inclusiv în partea încasării cheltuielilor de judecată.

Curtea de Apel Cahul prin decizia Curții din 22 iulie 2020 în urma aditerii apelului, a casat hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019, în partea încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică-Spitalul Raional Cahul, a cheltuielilor de judecată în sumă de 13700 lei, și a pronunțat o hotărâre nouă prin care a respins cerința privind încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, în beneficiul Svetlanei Așci, a cheltuielilor de judecată în sumă de 13700 lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019, s-a menținut.

Colegiul menționează că, constatarea instanței de apel precum că la caz nu există un litigiu de drept și părți cu interese contrare, cheltuielile de judecată nu pot fi încasate deoarece cauza s-a examinat în procedură specială, este greșită.

Acțiunea în stabilirea contestarea paternității/maternității se examinează în procedura contencioasă, conform art.48 din Codul familiei.

În cadrul examinării acțiunii în fond Așci Svetlana și-a concretizat pretențiile și a indicat calitatea procesuală a fiecărei părți, reclamant/pârâți, astfel înaintând în instanță o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Doina, raionul Cahul, Agenția Servicii Publice departamentul Înregistrare și evidență a Populației, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, Serviciul Stării Civile Cahul.

Totodată, pe lângă pretențiile din acțiune a solicitat încasarea de la Instituția medico-sanitară publică Spitalul Raional Cahul a taxei de stat și cheltuielilor care vor fi suportate în legătură cu examinarea cauzei (f.d.79-80).

Așadar, judecând cauza instanța de fond a desfășurat dezbaterile judiciare, părțile expunându-și poziția și prezentând probe în apărarea lor.

În atare situație, în mod nelegal, instanța de apel a respins cererea reclamantei privind obligarea Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul la plata cheltuielilor de judecată.

Acțiunea înaintată de Așci Svetlana a fost examinată conform capitolului XII din Codul de procedură civilă și astfel, încasarea cheltuielilor de judecată la caz este legală, încasarea lor se bazează pe culpa părții din vina căreia s-a inițiat procesul, iar ca urmare, aceasta trebuie să răspundă pentru cheltuielile suportate de reclamantă în cadrul examinării acțiunii, indiferent de procedura în care a fost soluționat litigiul.

În conformitate cu dispozițiile art.84 din Codul de procedură civilă se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Deci, dispozițiile Legii taxei de stat și ale Codului de procedură civilă sunt aplicabile speței în cauză.

În sensul art. 82 din Codul de procedură civilă cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art. 90 lit. g), i) și l) din Codul de procedură civilă din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de efectuare a expertizei; cheltuielile de asistență juridică alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.

Cheltuielile de judecare a cauzei suportate de participanți se vor compensa conform art.94 din Codul de procedură civilă, în cazul în care partea interesată a solicitat încasarea.

La caz, reclamanta a solicitat încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul a sumei de 9600 lei cu titlu cheltuieli pentru expertiză, dovedite prin prezentarea bonului de plată, 4000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 100 lei cu titlu de taxa de stat.

Astfel, la judecarea cauzei, instanțele ierarhic inferioare au conchis că, pretențiile Svetlanei Așci sunt întemeiate, fiind dovedit faptul că, Așci Svetlana nu

este mama copilului Așci Cristina, iar Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul poartă răspundere juridică pentru situația creată.

Art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Prin bonul de plată nr.912533 din 7 august 2018 Așci Svetlana a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 4000 de lei.

Din actele cauzei a rezultat că, raportul de drept s-a născut ca urmare a inacțiunilor Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, iar în temeiul art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, aceasta datorează cheltuielile de judecată suportate de reclamantă.

În baza art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Astfel, acest temei devine incident în cazul în care normei juridice i s-a atribuit un mai mare grad de abstracție sau aceasta suscită îndoieli la aplicare, iar instanța, aplicând norma respectivă, a extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers – a exclus ipoteze concrete din aria de ipoteze pe care le acoperă norma juridică respectivă.

În acest sens poate fi privită situația în care instanța a dat o calificare corectă raportului juridic material litigios, corect a determinat norma aplicabilă, însă din cauza înțelegerii incorecte a sensului acesteia, a tras o concluzie greșită cu privire la drepturile și obligațiile părților.

Colegiul reține că examinând cauza instanța de fond corect a aplicat dispozițiile Capitolului VII din Codul de procedură civilă.

Din motivele expuse, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei în partea încasărilor cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Așci Svetlana, reprezentată de avocatul Ignat Dumitru.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2020, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Așci Svetlana, împotriva Primăriei satului Doina, raionul Cahul, Agenția Servicii Publice departamentul

Înregistrare și evidență a Populației, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Cahul, Serviciul Stării Civile Cahul, intervenienți accesorii Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul, Svetlana Așci și Snejana Chirilenco privind constatarea faptului cu valoare juridică și încasarea cheltuielilor de judecată, și se menține hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 decembrie 2019 în partea încasărilor cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari